

2022

breccia

Stockholm

Beställare: Telge Fastigheter AB
Uppdragsnummer: 2021208

Uppdrag: Luna 8 och 9, Södertälje kommun

Rapporttitel: Historisk inventering för fastigheterna Luna 8 och 9, Södertälje kommun

Upprättat datum: 2022-04-21

Reviderat datum:

Breccia Konsult AB

Adress:
Stadiongatan 65
217 62 Malmö

tfn: +46 (0) 709 44 11 27
mail: cecilia@breccia.se
org. nr: 559042-5988

Projektnr: 2021208

Uppdragsledare: Cecilia Göransson

Handläggare: Annelie Bohman

Granskad av: Cecilia Göransson

C:\Users\cecil\Breccia Konsult AB\Breccia - Intranät - Gemensam\Projekt\2021\2021208 Södertälje Luna 8 o 9\Rapporter\under arbete\Historisk inventering av Luna 8 och Luna 9.docx

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND OCH SYFTE	3
2. KVALITETSSÄKRING.....	3
3. GEOLOGI OCH HYDROGEOLOGI.....	4
4. UNDERSÖKNINGSMATERIAL	4
5. OMRÅDESBESKRIVNING	4
5.1 Skyddsvärda områden	6
5.2 Fornlämningar	6
6. POTENTIELLT FÖRORENADE OMRÅDEN.....	7
6.1 Verksamhetshistorik och branschtypiska föroreningar.....	7
7. RIVNING AV BEFINTLIGA BYGGNADER	8
8. TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR.....	8
REFERENSER.....	9

Bilaga 1 Karta över området

Bilaga 2 Identifierade områden EBH kartan

1. Bakgrund och syfte

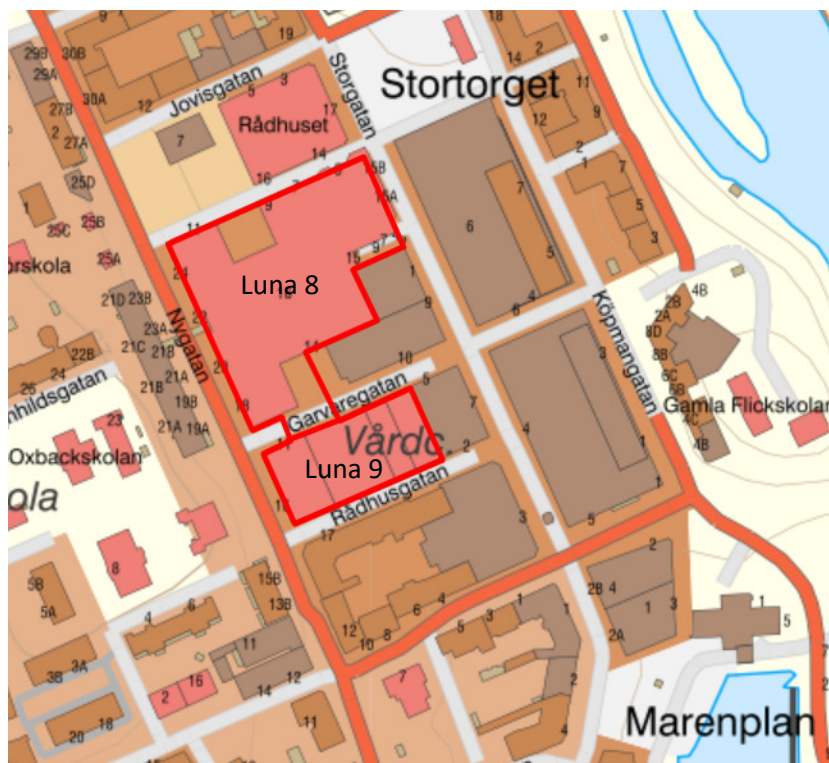
Breccia Konsult AB har anlåtats i syfte att göra en översiktlig geoteknisk- och markmiljöteknisk markundersökning i central Södertälje inför rivning och nybyggnation, på fastigheterna Luna 8 och Luna 9.

Under projektets gång har det visat sig att det medför svårigheter att utföra borringen som tänkt i tidigt skede och vid projektstart. Borrning i gatorna blir besvärligt på grund av hög trafikbelastning med bl a kollektivtrafik och varuleveranser. På området finns även många parkeringsplatser. Utöver det förekommer det ett stort antal ledningar inom området och i tre av fem gator förekommer även markvärme i osäkert läge.

Som ett alternativ till borrning innan rivning har Breccia Konsult AB utfört en historisk inventering av markmiljön för att utreda vilka eventuella föroreningar som kan förekomma inom fastigheterna. Efter det att befintliga hus är rivna kommer provtagning av markmiljön att utföras för att bekräfta antaganden.

Den historiska inventeringen omfattar såväl nuvarande samt tidigare markanvändning på aktuellt undersökningsområde och angränsande områden. Inventeringen fokuserar på verksamheter som kan bidra till förorening genom exempelvis kemikaliehantering, fyllnadsmassor, verkstäder och olika former av industrier och miljöfarlig verksamhet. Undersökningen har även innefattat eventuell riskklassning från Länsstyrelsen och ärenden samt noteringar från tillsynsmyndighet.

Undersökningsområdet är beläget i centrala delen av Södertälje. (figur 1).

Figur 1. Översiktsskarta från Lantmäteriet "Min karta" med fastighetsgränserna för Luna 8 och Luna 9 är markerade med röd linje. (Lantmäteriet)

2. Kvalitetssäkring

Breccia Konsults verksamhet bedrivs enligt ett internt ledningssystem som är motsvarande kvalitetssystem för SS-EN ISO 9001:2015 och miljöcertifieringssystem enligt SS-EN ISO 14001:2015.

3. Geologi och hydrogeologi

Den dominerande jordarten i undersökningsområdet är, enligt SGU:s jordartskarta 1:25 000 – 1:100 000, isälvssediment med överliggande fyllningsmassor. Jorddjupet uppskattas uppnå mäktighet om ca 10 – 20 meter. Undersökningen av angränsande fastigheten som utfördes av PE Teknik & Arkitektur (2020), uppmätte jorddjupet till ca 31 meter med fyllnadslager om max ca 3 meter.

Enligt SGU:s brunnsarkiv finns det ett antal energibrunnar inom 200 meter från undersökningsområdet. Grundvattendjupet på angränsade fastighet har uppmätts av PE Teknik & Arkitektur (2020) till ca 11 och 17 meter.

Recipient till planområdet är Maren som ligger ca 150 m österut. (VISS, 2022) Det finns inga skyddsvärda miljöer inom eller i direkt anslutning till aktuellt område. Ett naturskyddsområde är beläget ca 3,2 km nordväst om planområdet. (Naturvårdsverket, Skyddad natur 2022) Baserat utifrån områdets topografi och närhet till vattendrag bedöms grundvattenströmningen ha en östlig riktning, mot Maren.

4. Undersökningsmaterial

Information gällande ärenden på aktuella fastigheter har samlats in från Telge Fastigheter AB, Miljöavdelningen och Samhällsbyggnadskontoret på Södertälje kommun. Både avslutade ärenden och ärenden som är under handläggning har begärts ut. Lantmäteriets karttjänst "Min karta" har använts för historiska flygfoton. Information gällande förorenade områden har tagits från Länsstyrelsernas karttjänst EBH-kartan. Information om fornlämningar har inhämtats från Riksantikvarieämbetets tjänst Fornsök. Historisk information har inhämtats från Kulturarv Stockholm, Södertälje, Gatunamnens historia, Södertälje kommun och Inventering av kulturmiljöer i Södertälje kommun. Information gällande gamla bensinstationer har kommit från SPIMFAB:s slutrapport, 2014.

5. Områdesbeskrivning

Undersökningsområdet är beläget i centrala delen av Södertälje, på den västra sidan av Storgatan, som är ett butiksområde med 2st gallerior, butiker, restauranger och kontorslokaler, garage och varuintag. En av galleriorna, Lunagallerian, är belägen på fastigheten Luna 8. Där finns även kontorslokaler samt källare. På fastigheten Luna 9 finns ett garage med bostäder ovanpå. De öppna ytorna är hårdgjorda med asfalt och markplattor.

På historiska flygfoton tagna under 1960-talet, kan man se att fastigheterna redan är bebyggda, Luna 9 saknar dock bebyggelse på den östra delen. På historiska flygfoton från 1975 har området ändrat karaktär något med mer öppna hårdgjorda ytor i den västra delen på Luna 8 och på den östra delen av Luna 9, figur 2 och figur 3. ("Min karta" Lantmäteriet).

Figur 2. Historiskt flygfoto från 1960-talet hämtat från "Min karta" Lantmäteriet där aktuellt område för detaljplan är beläget i bildens mitt och ungefärligt markerat med rött.

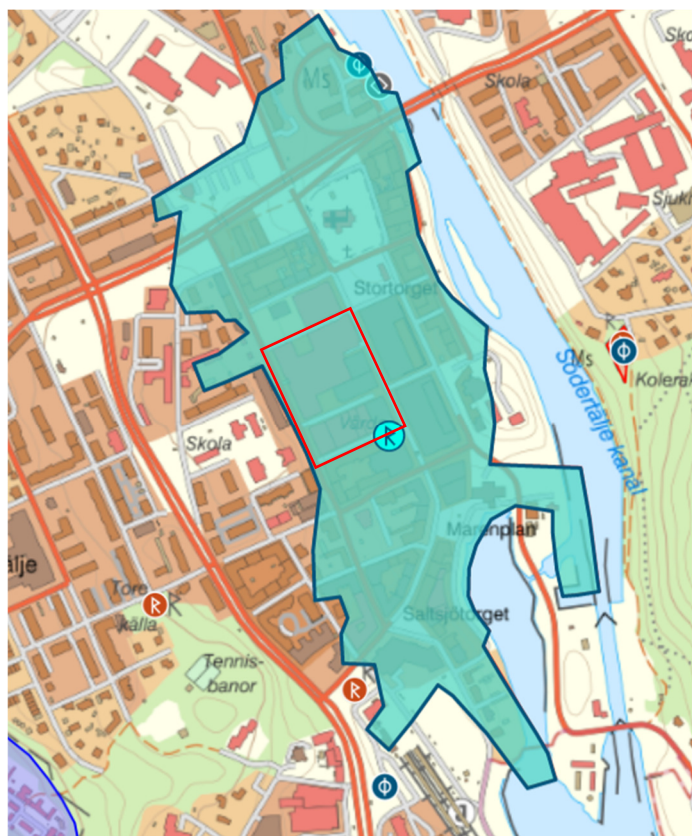
Figur 3. Historiskt flygfoto från 1975 hämtat från "Min karta" Lantmäteriet där aktuellt område för detaljplan är beläget i bildens mitt och ungefärligt markerat med rött.

5.1 Skyddsvärda områden

Recipient till planområdet är Maren som ligger ca 150 m österut. (VISS, 2022) Det finns inga skyddsvärda miljöer inom eller i direkt anslutning till aktuellt område, ett naturskyddsområde är beläget ca 3,2 km nordväst om planområdet. (Naturvårdsverket, Skyddad natur 2022)

5.2 Fornlämningar

Enligt Fornsök, Riksantikvarieämbetet, ligger fastigheterna Luna 8 och Luna 9 inom ett "Stadslager" (L2015:3458) från 1500-1600 talet, området är endast delvis undersökt, figur 4. (Fornsök, Riksantikvarieämbetet, 2022)

Figur 4. Bild från Fornsök, Riksantikvarieämbetet. Grön skuggning visar området för "Stadslager" från 1500-1600-talet. Undersökningsområde markerat med röd rektangel.

6. Potentiellt förorenade områden

Aktuellt undersökningsområde finns med på Länsstyrelsens karttjänst över förorenade områden (EBH). Dessa områden är identifierade som förorenade men ej riskklassade i dagsläget. En lista över aktuella områden kan ses nedan och placering av de olika objekten kan ses i bilaga 2.

På fastigheten Luna 8 finns 2st identifierade, ej riskklassade områden:

1. Kemtvätt med lösningsmedel (primär bransch), Grafisk industri (sekundär bransch) BKL 3.
2. Kemtvätt med lösningsmedel (primär bransch)

På fastigheten Luna 9 finns 1st identifierat, ej riskklassat område:

1. Garveri krombaserat (primär bransch), Grafisk industri (sekundär bransch)

På angränsande fastighet Luna 1 finns 1st identifierat, ej riskklassat område:

1. Primär bransch Övrigt, BKL 4.

Det finns ytterligare områden inom en radie av ca 150m från Luna 8 och 9 som är identifierade som potentiellt förorenande (3st kemtvättar, 1st garveri, 2st grafisk industri).

Aktuellt fastighetsområde finns ej registrerat i SPIMFAB:s register över historiska bensinstationer.

Då området generellt är utfyllt kan föroreningar ha tillförts platsen i och med utfyllnaden.

6.1 Verksamhetshistorik och branschtypiska föroreningar

I centrala Södertälje har det bedrivits verksamheter med olika hantverk sedan långt tillbaka i tiden. Vid Garvaregatan låg tidigare flera garverier. Det finns inga uppgifter om någon större industriverksamhet som varit belägen inom de aktuella fastigheterna.

Ett område med tidigare *garveriverksamhet* är identifierat på Luna 9 i Länsstyrelsens EBH karta. De föroreningar man kan se i samband med garveriverksamhet är framför allt föroreningar av krom och klorerade alifater (Tri- och Tetrakloreten, Dikloreten).

På Luna 8 finns 2 st identifierade områden där *kemtvätt* har bedrivits vilket medför risk för föroreningar av klorerade alifater (Tri- och Tetrakloreten, Dikloreten) och alifatiska kolväten (Hexan, Oktan). (Naturvårdsverket, Branschlistan 2020)

Som sekundär bransch nämns *Grafisk industri*, en på Luna 8 och en på Luna 9, dessa verksamheter medför risk för föroreningar av bl a PAH:er och tungmetaller. (Naturvårdsverket, Branschlistan 2020)

Fyllnadsmassor har hög risk att innehålla föroreningar i form av tungmetaller, PAH, PCB, alifater, aromater och BTEX.

7. Rivning av befintliga byggnader

Innan rivning av befintliga byggnader görs bör en miljöinventering göras av dessa, för att kartlägga förekomst av miljöfarligt byggnadsmaterial. Det är vanligt att exempelvis asbest och PCB finns i byggnadsmaterial från 1970-talet. Försiktighet bör iakttas vid rivning av dessa material och skall utföras av auktoriserad personal. Bortforsling av farligt avfall skall göras till mottagare med adekvat tillstånd.

8. Tidigare undersökningar

Inga tidigare miljötekniska markundersökningar har genomförts på de aktuella fastigheterna Luna 8 och Luna 9 enligt uppgifter från Miljökontoret, Södertälje kommun.

2020 Miljöteknisk markundersökning på Luna 1.

På angränsande fastighet, Luna 1, har en miljöteknisk markundersökning genomförts av PE Teknik & Arkitektur AB (2020). Vid undersökningen undersöktes eventuella föroreningshalter jord, porluft och grundvatten.

I jord påträffades koppar överstigande Naturvårdsverkets riktvärde för mindre ringa risk (MMR) i en punkt. I porluft påträffades inga halter av klorerade lösningsmedel överstigande riktvärden. I grundvatten uppmättes halter som klassas som Mycket hög halt enligt SGU:s klassindelning (SGU, 2013). Uppmätta halter av klorerade lösningsmedel klassades som Låg/Mycket låg enligt SGU:s klassindelning. Analys av PFAS-ämnen visade på en hög halt PFAS-11 i grundvattnet (21000 ng/l). Detta överstiger SGI:s preliminära riktvärde (SIG, 2015) för skydd av grundvatten (90 ng/l) samt livsmedelsverkets rekommendationer för förekomst av PFAS-11 (900 ng/l) (SLV, 2019). Då halter i jord underskred Naturvårdsverkets riktvärde för känslig markanvändning (KM) och grundvatten ej uttas för dricksvatten bedömdes inga åtgärder föreligga vid Luna 1.

Övriga dokumenterade händelser och undersökningar inom fastigheterna Luna 8 och Luna 9

2016-09-16 Rapport från sanering av kvicksilverkontaminerat rörsystem vid Lunatandläkarna
Sanering genomförd vid tandläkarmottagning Lunatandläkarna, Nygatan 16 inom fastigheten Luna 9.

2018-07-19 MIL.2018.2377

Läckage av hydraulolja från sopbil på Gästgivaregatan vid Lunakajen. Sanerat.

2021-06-17

Fuktinventering Nygatan 16, Plan 5-7, Luna 9, 2021-06-17. Raksystems AB

Referenser

EBH-kartan, Länsstyrelsen, Stockholms län. [EBH-kartan \(lansstyrelsen.se\)](#) Hämtad 2022-04-19

Gatunamnens historia. [Gatunamnens historia - Södertälje kommun \(sodertalje.se\)](#) Hämtad 2022-04-20

Inventering av kulturmiljöer i Södertälje kommun. Södertälje med omgivande land. [Delrapport av kulturmiljöprogram för Södertälje kommun \(sodertalje.se\)](#) Hämtad 2022-04-20

Kulturarv Stockholm. [Kulturarv Stockholm | Södertälje](#) Hämtad 2022-04-20

Lantmäteriet, Min karta. Historiskt foto 1960

<https://minkarta.lantmateriet.se/plats/3006/v1.0/?e=650013&n=6564929&z=13&mapprofile=flygbild1960&background=4&boundaries=false>

Lantmäteriet, Min karta. Historiskt foto 1975

<https://minkarta.lantmateriet.se/plats/3006/v1.0/?e=650007&n=6564932&z=12&mapprofile=flygbild1975&background=5&boundaries=false>

Miljökontoret, Södertälje kommun. Läckage av hydraulolja från sopbil på Gästgivaregatan vid Lunakajen, 2018-07-19. Sanerat. MIL.2018.2377.

Miljökontoret, Södertälje kommun. Rapport från sanering av kvicksilverkontaminerat rörsystem vid Lunatandläkarna, 2016-09-16. Delegationsbeslut 2016-1990.

Naturvårdsverket. Rapport 5663. ([NV rapport 5663](#)) Hämtad 2022-04-20.

Naturvårdsverket. Branschlistan 2020

<https://www.naturvardsverket.se/globalassets/vagledning/fororenade-omraden/inventering/branschlistan-2020-fo>

PE Teknik & Arkitektur AB, 2020. Översiktlig Miljöteknisk markundersökning inom fastigheten Luna 1, Södertälje.

Riksantikvarieämbetet. [Fornsök \(raa.se\)](#). Hämtad 2022-04-20

SPIMFAB, 2014. Drivmedelsbolagens undersökningar och saneringar av förorenade bensinstationer. Slutrapport av SPIMFAB:s arbete under 1997 till 2014. [SPIMFAB_Slutrapport_webbpdf.pdf \(lansstyrelsen.se\)](#) Hämtad 2022-04-20.

Åtgärdsportalen. ([atgardsportalen.se](#)) Hämtad 2022-04-20

Identifierade områden EBH kartan Luna 8 och 9, Södertälje

Länstyrelserna
2022-04-19

Teckenförklaring

LST Potentiellt förenade områden EBH (Riskklass)

Riskklass/Preciserad status efter åtgärd

- Ej riskklassade
- Kommun
- Län